

Skriftlig evaluering af beretninger fra 2018

Beretning: 12/2017. Myndighedernes brug af tolkebistand.

1. *Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?*

Formålet med beretningen er at undersøge, hvordan myndighedspersoner, der i deres danske forvaltningsvirke har brug for tolke for at kommunikere til og forstå borgere og flytningen, kan udøve deres hverv i overensstemmelse med lovgivningen. Der har (i pressen og flere folketingsudvalg, samt diverse rapporter) været konstateret problemer med såvel tolkenes kvalifikationer som deres etik. Derfor er der på finansloven for 2018 budgetteret med en certificeringsordning. I Norge har man en sådan. Undersøgelsen kan i det lys betragtes som et nødvendigt, begyndende datagrundlag der kan bidrage til at identificere både de kompetencegab, der eksisterer i den nuværende tolkebestand og dets ophav og de processer, der vanskeliggør, at myndighedspersonerne kan tilgå den fornødne og kvalificerede bistand og dermed leve op til lovgivningens krav. Således er beretningen velbegrunderet, og på evalueringstidspunktet er der allerede taget skridt til at håndtere nogle af de identificerede problemer.

Da undersøgelsesgenstanden - tolkebistand - forekommer i flere forskellige ministerielle og institutionelle sammenhænge, som er reguleret forskelligt, bliver analysen naturligt mere kompleks og dermed vanskeligere at afgrænse end klassiske forvaltningsrevisionsanalyser. Der er dog givet et godt overblik over forskellene mellem retsvæsen, asylvæsen og sundhedsvæsen.

2. *Er det velbegrunderet, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?*

Beretningens første del (kap 2) analyserer tre forhold

- (i) kvalitetssikring af tolkning
- (ii) tilgang til tolkning (bookingpraksis)
- (iii) kvalitetsmonitorering.

Beretningens anden del (kap 3) analyserer

- (i) vidensgrundlaget for bestilling af tolkning

15. november 2018

15. kontor
J.nr.: 108238

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

- (ii) oplevelsen af tolkningskvalitet (kompetencer, færdigheder og etik)
- (iii) mulige konsekvenser af dårlig tolkningskvalitet.

Disse kriterier er velbegrandede og egnede til at belyse formålet. Undersøgelsen er i vid udstrækning eksplorativ, især indenfor sundhedsvæsenet, hvor populationen ikke kan fastlægges ex ante.

3. *Er det velbegrunder og tydeligt forklaret hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet (Metodeovervejelser/beskrivelser i kap 1 og metodisk tilgang i bilaget)?*

Metode og materiale (med reference til punkt 2 ovenfor) (2.i) bygger på sags gennemgang af 56 sager fra landets politikredse i 2016-17, følgende nyeste sagspraksis (s.43), dvs tager udgangspunkt i, hvorledes kvalitets sikringen i dag foregår, snarere end etablerer en analyse af den historiske udvikling. Givet at materialet skal anvendes til at etablere en forbedret praksis, er det fornuftigt at tage udgangspunkt i det indeværende.

2.ii og 2.iii samt 3.i, 3.ii, 3.iii bygger på en pilottestet spørgeskemaundersøgelse udsendt til tolkebrugere på alle tre områder gennem kontaktpersoner i ministerier og regioner (minus Nord- og Sydjylland. Fraværet af disse er begrundet i opsigelse af kontrakter med tolkebureauer (s.44). Den samlede population kendes ikke på sundhedsområdet. Her er der udsendt til de mest sandsynlige tolkebrugere: endokrinologiske afdelinger og psykiatrien. Hertil kommer konsultationssygeplejersker i praksissektoren. Denne fremgangsmåde er velegnet til eksplorativ undersøgelse af dynamikkerne, men kan ikke sige noget om den samlede udbredelse af disse.

På retsområdet er der udvalgt alle ansatte i byretterne, som anvender eller booker tolke. Her anbefales Rigspolitiets tolkeoversigt, men det er ikke en forpligtelse (s.45) På asylområdet har alle ansatte i Center for Asyl været udvalgt (s.45).

Spørgeskemaet er organiseret i 5 temaer (baggrundsinformation, booking, tolkebrug, fejl og klager samt viden om området (jfr skema s 47). Nogle skemaer er ikke fyldstgørende udfyldt og her figurerer besvarelsen så kun under de udfyldte temaer. Efter denne datarens er der foretaget en frasortering af respondenter, der ikke bruger hhv booker tolke. Det afspejler igen undersøgelsens eksplorative karakter. Derudover er indsamlingsprocessen tilpasset undervejs (s.46), ift behov for yderligere besvarelse. Det har åbenlyst været vanskeligt på sundhedsområdet. Her er der også (s.48) en skævhed i de regionale svarprocenter. Tabellen s. 48 giver et overblik over den procentuelle fordeling mellem regioner og mellem faggrupper. Det ville lette overblikket hvis de numeriske værdier var anført så man kunne læse hvor mange i hver faggruppe, der svarer.

For retsområdet og asylområdet, hvor skemaerne er udsendt via ministerierne til alle byretter og asylmedarbejdere, kunne en oplysning om svarprocent være fornuftig at angive (modsat sundhedsområdet ovenfor).

Da det er et vanskeligt identificerbart datamateriale, ville det være nyttigt at være tydeligere mht. det substantielle grundlag, analysen hviler på. Den processuelle redegørelse er heroverfor meget detaljeret og der lades ikke nogen tvivl tilbage om, at analytikerne har gjort deres yderste for at få et så dækkende materiale som muligt.

Materialeindsamlingen er gengivet processuelt med stor nøjsommelighed, hvilket afspejler, at det er et område med mulighed for stor politisk bevågenhed.

4. *Fremstår beretningens konklusioner balanceret i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?*

Det konkluderes at:

- der ikke stilles kvalifikationskrav til tolkebureauer eller selvstændige tolke.
- størstedelen af tolkeoversigtens tolke (77%) ikke lever op til Justitsministeriets egne kvalitetskrav. Det viser analyse af selve tolkeoversigten (s.11 og fig 2). Derudover mangler oplysninger om tolkene i hovedparten af det undersøgte vurderingsmateriale (s.17) og endelig deltager der ikke sprogkyndige ved optagelsen, men alene politifaglig kompetence ligesom testmaterialet er utilfredsstillende (s.19, s.20).
- tolke, der figurerede på listen før kravene om fremmedsprogsuddannelse fra 2008, er forblevet på listen, som yderligere ikke opdateres hvis forudsætninger bortfalder pga ændringer i straffeforhold (s.14, s.15).
- der mangler kontrol med egenrapportering af modersmål (s.14).
- myndighederne (s.18) selv anerkender problemer med kvalitetssikringsprocesserne. På det regionale område bemærkes det, at der mangler kvalificerede tolke (s.21)
- kvalitetssikring foregår reaktivt gennem opfølgning på klager, som tillige underrapporteres (s.26, s.28). Tilsynet er således mangelfuldt. Rigspolitiet har opstrammet informationen vedr klagepraksis
- myndighedspersonernes indsigt i tolke kvaliteten er ringe, hvorfor grundlaget for bookingen er ufuldstændig (s.33) (hvilket Udlændingestyrelsen har søgt at udbedre (s.34)
- viden om regler og krav ikke er fyldestgørende (s.23)
- den lægeansvarlige overlader til tolkebureauet at matche behov og tolk (s.31)

Konsekvenser af manglende tolkekvalitet eksemplificeres (s.4). Ca 20% oplever at tolkene agerer uetisk (blander sig i samtalerne). Det indikeres at myndighedspersonerne oplever at der er få tolke, der er gode til dansk. Det er udbredt, at sådanne problemer skaber unødigt tidsforbrug og også giver potentiale til ressourcspild (pga aflysninger, misforståelser). Her in-

dikeres dog blot potentialer, idet der ikke laves en egentlig business case på ressourcesiden.

Samlet set er konklusionerne velbegrundede på baggrund af de udførte analyser. Analyserne er tilstræbt at give et bredt billede på de områder, hvor det antages at problemerne er mest fremherskende. Og der viser sig en række kritisable forhold på tværs, som den fremtidige certificeringsordning kan tilstræbe at udbedre.

Kun et enkelt sted (i regionerne) nævnes udbudssituationen af tolke, herunder indenfor små sprog, så det belyses ikke, om den standard, som her fremanalyseres generelt er en funktion af udbuddets kvalitet. Der nævnes, at en række uddannelsesordninger er nedlagt (s.6), hvilket kunne pege på en revurdering, ikke blot at certificeringsprocesserne men mulighederne for at kvalitetssikre udbuddet.

Konklusionerne vedrørende konsekvenser af dårlig tolke kvalitet er tentative.

5. *Hvad er den samlede vurdering af beretningen?*

Beretningen er tilfredsstillende. Det er en kompleks beretning, idet det er fænomenet fremmedsprogstolkning, der analyseres i flere forskellige ministerielle og regionale regi. Derfor er det hjælpsomt med den overbliksgivende figur (tabel 1) s.7, så forskellene i regulering og ansvarsforhold står klart.

Stilistisk er det ikke hensigtsmæssigt at samle spørgeskemaoplysninger i margin (som fx s. 36).

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

*Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring

Bemærkninger på tværs af beretningerne:

Skriftlig evaluering af beretninger fra 2018

Beretning: 14/2017 Arkæologiske undersøgelser

1. *Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?*

Emne og formål er klart formuleret. Beretningen er en klassisk forvaltningsrevision, der belyser, hvor vidt forvaltningen af arkæologiske undersøgelser i byggesager foregår økonomisk effektivt og transparent og sikrer ligebehandling (s.8) mellem museer såvel som bygherrer, der ansøger om tilskud, når de arkæologiske undersøgelser vejer tungt i byggeomkostningerne.

Der har været konstateret en betydeligt vækst i udgifter til arkæologiske undersøgelser efter lovens ikrafttrædelse. Uanset at dette sammenfalder med den generelle konjunkturudvikling, er det velbegrunderet at undersøge dynamikken i denne vækst.

Tidsmæssigt dækker undersøgelsen perioden fra museumslovens ikrafttræden og frem til 2015. Dette er relevant fordi loven netop overvæltede udgifterne til de arkæologiske undersøgelser på bygherrerne for at motivere disse for at inddrage museerne tidligst muligt for netop at undgå unødige udgifter til arkæologiske undersøgelser (s.3). Hovedparten af bygherrerne er offentlige – stat, kommuner og regioner (figur 1). Overvæltning af udgifter til arkæologiske undersøgelser til bygherrer er således overvæltning af omkostninger til andre dele af den offentlige sektor i meget høj grad.

2. *Er det velbegrunderet, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?*

Kriterierne er (i) ligebehandling af bygherrer på tværs af landet (s.8), hvilket forudsætter tværgående vurderingskriterier, (ii) realistiske budgetforudsætninger, (iii) gennemsigtighed og ensartethed i tilskudsforvaltningen. Disse kriterier er velbegrunderede.

15. november 2018

15. kontor
J.nr.: 108238

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

3. *Er det velbegrunder og tydeligt forklaret hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet (Metodeovervejelser/beskrivelser i kap 1 og metodisk tilgang i bilaget)?*

Metodeovervejelserne er godt forklaret. Undersøgelsen er, i sammenligning med andre, relativt velafgrænset idet forvaltningen foregår indenfor eet ministerielt ressort og primært om handler relationen mellem styrelsen og de 27 museer.

Der er i undersøgelsen afgrænset fra de marinarkæologiske undersøgelser, (s.9) hvor disse undersøgelser indgår i analysen af overbudgettering. For gennemsigthedsens skyld ville en økonomisk oversigt over de andele af arkæologiske undersøgelser, der indgår, og de, der ikke gør (s.9) være fornuftig, selvom det omvendt er klart, at det præcis er Slots- og kulturstyrelsens *forvaltning* af netop det valgte område, der har skabt det valgte opmærksomhedspunkt.

Der er udvalgt 89 sager fra 2015 (s.28, s.30). Der er redegjort for, at 19 ud af disse sager ikke var afsluttede på undersøgelsestidspunktet. Stikprøven var udtaget 'med henblik på at være repræsentativ' – det er ikke helt klart formuleret på s.30, om bortfaldet af de 19 betyder noget kvalitativt for konklusionerne.

Som supplement til sagsanalyserne har der været udsendt spørgeskemaer, som, givet den overskuelige population, har kunnet laves fyldestgørende.

Yderligere fremgår det, at materialerne er lavet i dialog med både styrelser og museer, hvilket har øget informationsværdi og træsikkerhed.

4. *Fremstår beretningens konklusioner balanceret i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?*

Konklusionen er, at styrelsens forvaltningen af arkæologiske undersøgelser er utilfredsstillende fordi:

- Strategidokumenterne ikke er færdigudarbejdet, og de foreliggende ikke kan bruges som grundlag for en tværgående vurdering af den arkæologiske væsentlighed og dermed en ensartet forvaltningspraksis. Strategidokumenterne fremstår som løskoblede fra museernes vurderingspraksis, og ingen af parterne refererer til dem i deres vurderinger – hverken museerne, når de søger, eller styrelsen, når den svarer, i det omfang, der finder kommunikation sted (s.11 - 12). Der udestår dermed skriftlige kriterier (s 22).
- Den manglende prioritering kan føre til for mange og for dyre undersøgelser, samt ulighed i sagsbehandlingen.
- Budgetteringen er uensartet og uretvisende, idet der gennemgående overbudgetteres markant (s.15, s.16, s.23). Der er ikke ingen beregninger til grund for procentsatserne i budgettet ift prissatser og administrationsomkostninger (s.14)

- Der er meget svag budgetkommunikation (s.18) og det fremstår som om hovedreglen er, at museernes budgetter godkendes næsten automatisk.
- Der lægges ikke regnskabsanalyser til grund for fremadrettet budgetlægning.
- Styrelsen fokuserer på de få underbudgetterede, men ikke de mange overbudgetterede projekter (s.19)
- Tilskudsforvaltningen er baseret på en opstilling af forhold (Bilag 2), som ikke fremstår prioriterede eller rangordnede og det derfor ikke for ansøger fremgår, hvorledes de vejer i en beslutning om tilskud (s.23)
- I de få sager, der analyseres, er det stærkt varierende andele af undersøgelsesudgiften, der udløser tilskud. Der forekommer ikke at være nogen koncis afvejning af forholdet mellem forvaltningsretslige skøn og transparens (s.25)

Konklusionerne fremstår balancerede i forhold til den fremlagte analyse.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Beretningen er tilfredsstillende. God gennemgang af de to sagskomplekser omkring væsentlighedsvurdering og økonomi.

Rolle- og ansvarsfordelingen (s.5) kunne være illustreret med figur som tilfældet er i andre beretninger. Det fungerer godt og ville supplere procesdiagrammet s. 6.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

*Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring

Bemærkninger på tværs af beretningerne:

Skriftlig evaluering af beretninger fra 2018

Beretning: Statens ejerskabsudøvelse i selskaber med flere ejere. 16/2017

15. november 2018

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?

Beretningens formål er at undersøge, om ministerierne udøver et aktivt ejerskab i selskaber, hvor dette deles med andre parter, samt at monitorere ministeriernes adfærd i overensstemmelse med 'Statens ejerskabspolitik' fra 2015. Fire ministerier inkluderes. Finansministeriet og Trafik, Bygnings- og Boligministeriet har hver 4 større selskaber med i undersøgelsen og Forsknings- og Uddannelsesministeriet hhv Kulturministeriet har hver et mindre.

Beretningen er ikke foranlediget af konstaterede problemer eller antagelser herom. Det er derfor snarere en klassisk forvaltningsrevision af ministerielt governance adfærd: tilsyn med og varetagelse af ejerrollen i samspil med andre parter, herunder balance mellem styring og armslængdeprincippet. Formålet er tværgående læring.

15. kontor
J.nr.: 108238

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

2. Er det velbegrundet, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?

Da beretningen monitorerer Finansministeriets instruktion for Statens ejerskabspolitik, er det naturligt at udlede revisionskriterierne heraf (s.8) Hovedspørgsmålene er velmotiverede (s.2):

- aktiv stillingtagen til, hvordan statens interesser fremmes i samarbejdet
- aktiv monitorering og reaktion.

Kriterierne følger tidligere analyser, hvilket styrker den samlede læring fra analyserne også udover den forhåndenværende beretning (s.10)

Der er særligt fokus på samarbejdet mellem delejerne (s.10-11) uden der dog formuleres specifikke hypoteser om, hvor problemerne kan/kunne ligge.

I det lys falder det i øjnene, at der ikke er gennemført interviews med de øvrige parter, kun de statslige ejere (s.11) I delkonklusionen (s.13) fremhæves det netop, at dialogen støtter ejerskabet.

3. *Er det velbegrunder og tydeligt forklaret hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet (Metodeovervejelser/beskrivelser i kap 1 og metodisk tilgang i bilaget)?*

En del af materialet vedr. ejerskabsvaretagelse er fortroligt (s.9), så noget af analysen bliver ret generel. De inkluderede forhold, som beskrives i tekst (s.15) kunne med fordel være sammenfattet i en boks, for at tydeliggøre essensen.

Styringsrelationen er, som nævnt under forrige punkt, alene belyst fra styringsaktørens (ministeriets) side, hvilket er en svaghed i indsigten i dialogens karakter.

Fordi beretningen ikke er problemorienteret, fremstår den som en forholdsvis deskriptiv gennemgang af de centrale krav indbygget i politikken fra 2015, hvor kravene gennemgås et ad gangen per ministerium. Flere steder ville det være hjælpsomt at opsamle dette i en figur eller tabel, som det forekommer i andre beretninger. Det ville hjælpe overblikket og fokus på det centrale. Afsnit 2.2. (s.17 og frem) er meget deskriptivt og gennemgår eet forhold ad gangen (bestyrelsesudpegning, forhåndsorientering, systematisk dialog, enstemmighed, tvisthåndtering, udtrædelse) ned gennem ministerierne og deres relationer til de relevante selskaber. Dette kunne med fordel sammenfattes i en overbliksgivende figur/tabel som kunne danne afsæt for den læring, beretningen har til hensigt at viderebringe.

4. *Fremstår beretningens konklusioner balanceret i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?*

Der er ikke konstateret store problemer i beretningen, som heller ikke er sat i gang pga. konstaterede eller formodede problemer. De primære opmærksomhedspunkter er yderligere styrkelse af dialog og samarbejde herunder inklusion af gensidige interesser og mulige i de strategiske dokumenter samt opfølgning på dem (s.25, s.27). Konklusionerne er således ikke mindst en strømpil for, hvordan ejerskabet kan udfoldes endnu bedre.

Samlet set er de mindste ejere, som også indgår i non-profit selskaber, de mindst aktive ejere, og det forekommer oplagt, at disse kan lære af de større ejere. Forskellen gælder ligeledes monitorering af og reaktion på risici.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Beretningen er tilfredsstillende. Det er en grundig, deskriptiv gennemgang af ejerskabsudøvelsen, samtidig med at dokumenternes fortrolighed gør, at oplysningerne er relativt generelle. Det giver udfordringer for skarphe- den i de tværgående og generelle indsigter.

Der er tale om en 'læringsrapport' (s.9) hvor formålet er at drage parallel- ler. I det lys ville en tydeliggørelse af, hvem der kan lære hvad af hvem, være velmotiveret. (f.eks. er det på side 13 fremhævet, at Transport-, Bygge og Boligministeriets dialog er tæt)

Det fremgår, at Finansministeriet selv, på tidspunktet for beretningens ud- formning ligeledes undersøger emnet. Sammenhængen mellem de to un- dersøgelser fremgår ikke tydeligt (s.9).

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

*Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring

Skriftlig evaluering af beretninger fra 2018

Beretning: Forløbet for flygtninge med traumer. December 2018 6/2018

1. *Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?*

Beretningens formål er klart motiveret og afgrænset. Beretningen er dobbeltmotiveret af såvel samfundsøkonomiske som menneskelige omkostninger ved underdiagnosticering af traumatiserede flygtninge.

Beretningens fokus på organisering og koordination af den tværgående håndtering af traumediagnosticering og behandling føjer sig ind i en række af analyser af tværgående policy-implementering (f.eks. beretningerne 10/16 og 24/16), hvor netop koordination, kommunikation og ansvarsafklaring er afgørende for en effektiv realisering af lovens intention; i dette tilfælde Integrationsloven med seneste ændringer fra juni 2016.

Det er således mangelfuld implementering, der samlet set motiverer undersøgelsen.

2. *Er det velbegrunderet, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?*

Revisionskriterierne er velbegrunderende.

De introduceres i indledningen (s. 9) og falder i to dele. Første del angår opsporing. Her er kriteriet, om Udlændinge- og Integrationsministeriet på forsvarlig vis løfter opgaven med at muliggøre kommunernes opsporing af traumer via asyloperatørernes tilvejebringelse af relevante helbredsdata. Som følge heraf er næste kriterium, hvor vidt kommunerne tilbyder de relevante flygtninge helbredsundersøgelser.

Anden del angår behandlingen. Ansvarer deles her mellem regionernes driftsansvar og Sundheds- og ældreministeriets lovgivningsmæssige rammesættende ansvar. Kriterierne er ventetider og kapacitetsstyring. Der henvises til, at kriterierne uddybes i kapitlerne 2 og 3. Det kunne være fornuftigt at tydeliggøre henvisningen direkte, da det ikke klart fremgår for læseren, *hvor* de uddybes. Som det også fremgår nedenfor, er der mange sammensatte kriterier og derfor vil en mere sammenfattende fremstilling være hjælpsom.

15. november 2018

15. kontor
J.nr.: 108238

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

3. *Er det velbegrunder og tydeligt forklaret hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet (Metodeovervejelser/beskrivelser i kap 1 og metodisk tilgang i bilaget)?*

Metoden bygger på repræsentative stikprøver af 214 tilfældigt udvalgte personer fra 68 ud af 98 kommuner og registeranalyser, dokumentgen- nemgang og møder med ministerier, regioner og behandlingstilbud. Datagrundlaget er således bredspektret, hvilket er fornuftigt i en undersø- gelse, som har tværgående koordinering som omdrejningspunkt (s.10) Usikkerhedsmomentet i metoden er tidsspændet, som er produkt af lov- ændringen i 2016, hvorfor det reelt er 2017, der som det eneste år kan danne grundlag for undersøgelsen af den nye praksis, hvor kommunerne ikke længere per automatik sundhedstjekker alle, men selektivt skal ud- vælge relevante flygtninge til traumeundersøgelse. Dette gør kommuner- ne sårbare overfor den information der tilflyder dem hhv. udelades fra asyloperatørerne. Givet den konstaterede mangelfuldhed i denne kom- munikation er det velmotiveret at opfange og påtale dette efter et enkelt 'gennemløb', hvor der samtidig også har været ministerielle bestræbelser på ændringer i rapporteringspraksis.

For at sikre, at denne praksis konsolideres på et mere hensigtsmæssigt niveau fremadrettet bør det indskærpes ministeriet at følge op på udvik- lingen i de følgende år. Ministeriet har endnu ikke systematisk fulgt op på praksis, men har holdt regionale kurser (s.22) Stikprøven fra q1 i 2017 er eftertjekket (s.46, 48) og der er ikke indikation på, at overleveringsskema- er tidligt efter indførelsen er mere mangelfuldt udført end senere – altså at der er tale om indkøringsproblemer. Registrering af symptomer hviler på et forsigtighedsprincip (s.48).

Der er tale om en detaljeret analyse af en række variable, som redegøres grundigt i bilag 1, som er meget righoldigt. For at lette læsningen og øge brugbarheden, ville krydsreferencer til bilagets konkrete dele være hjælp- somme. Gennemlæsningen af bilag 1 for sig videreformidler en række grundige overvejelser og datatekniske forhold, som ikke kan stå alene, men skal hæftes op på de konkrete analyser inde i teksten, hvor de er brugt.

Undersøgelsen af selve behandlingen ser alene på sygehusbehandling og her på styringen og rammerne snarere end effekten (s.11). Det er fornuft- igt nok, da der er fokus på ventetidsreduktion og ventetidsnedbringelse er den nødvendige, men formentlig ikke tilstrækkelige, driver for at løfte out- come, nemlig den enkelte patients mulighed for helbredelse, integration og arbejdsmarkedstilknytning.

Endelig er der ved den sidste undersøgelse - der dog ikke bygger på repræsentative dataudtræk, men på 50 sager fordelt på 5 regioner - fokus på at komme bagom dynamikken i kommunikationen mellem kommuner og regioner ved at undersøge kommunikationsformer og indhold mere grundigt.

Der er tale om en kompleks analyse hvor såvel opsporing som behandling (eller forlænget behandlingstid på grund af ventetid) og ufuldstændig kommunikation alle bidrager til den samlede, utilfredsstillende grad af traumebehandling, med såvel økonomiske som menneskelige omkostninger til følge. Grundet den detaljerede analyse, ville det metodisk styrke rapporten at sammenføje de tre analyser og give en samlet vurdering af de respektive elementers bidrag til problemet.

4. Fremstår beretningens konklusioner balanceret i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Den første konklusion er at ministeriet som øverste ansvarlige myndighed ikke har tilsikret en fornuftig kvalitet i informationsstrømmen fra asyloperatør til kommuner. Det fremgår (s.12) at ministeriet ikke har sikret, at de medarbejdere, der udfylder kommunikationsskemaet, som kommunerne skal bruge til at selektere relevant traumescanning med, har sundhedsfaglige forudsætninger og dermed adgang til relevant information. Har kommunerne ikke denne information, risikerer de at konkludere mangelfuldt og dernæst forbigå muligheden for at indhente yderligere relevant information.

Skemaet, der bruges til informationsoverlevering har, iflg ministeriet, et andet fokus, nemlig arbejdsmarkedsparathed (s.15)

Det er uafklaret (s.15) hvor opsporingsansvaret for traumer hos flygtninge egentlig er placeret. Asyloperatørerne skal give helbredsoplysninger, herunder afrapportere torturoplevelser, men ikke søge efter traumer. Givet at PTSD er en hyppigt forekommende tilstand, er det kritisk (s.15) at kommunerne ikke oplyses herom. Disse oplysninger findes i sundhedsjournalen, som altså ikke alle medarbejdere har adgang til og dermed kan informere kommunerne om. Figur 3 (s.17) viser, at selvom godt halvdelen af flygtningene i stikprøven har registreret psykiske problemer enten i sundhedsjournal eller ved den medicinske modtagelse, overgives kun en tiendedel af disse informationer til kommunerne. Kommunerne opsøger i meget begrænset opfang yderligere information.

Et centralt revisionsbevis er, at det personale, der overgiver oplysninger til kommunerne ikke har adgang til sundhedsjournalerne, givet deres faglige baggrund. Samlet set (s. 20) er kun knap ¼ af skemaerne udfyldt fsva helbredsoplysninger.

Relateret hertil viser det sig, at 1/3 af de flygtninge, som er registreret med relevante problemer i asylcenteret, ikke, af kommunerne, vurderes som behøvende en undersøgelse. Dermed får kommunerne ikke opfanget alle, der kunne opspores (s.25). Ligeledes er der problemer med opsporing blandt kvoteflygtninge og familiesammenførte, hvor ministeriets vejledning henviser til, at det er den flygtedes helbredsdocumentation, der lægges til grund for opfølgende opsporing. Hermed forbigås en stor del af de familiesammenførte samt 10% af kvoteflytningene. Yderligere fremgår det, at det psykiske helbred – traumerne - ikke særskilt belyses og at kommunerne ikke er vidende om muligheden for at indhente dokumentation fra asylsystemet.

Den sidste del af analysen angår selve behandlingen, og her anvendes ventelisterne som proxy for behandlingskvaliteten. Det viser sig her, at i de behandlingstilbud, der servicerer 1/3 af alle, er der problemer med for lange ventetider, nemlig 1,5-2 år (s.31). Slutteligt anvendes en mere detaljeret dokumentanalyse på en mindre stikprøve til kortlægning af korrespondancemønstre mellem kommuner og regioner. Herigennem vises det, at korrespondancen og koordinationen er ufuldkommen og at en anvendelig digitaliseret kommunikation stadig udestår.

Konklusionernes grundlag vurderes tilfredsstillende.

5. *Hvad er den samlede vurdering af beretningen?*

Beretningen hører klart til den tilfredsstillende kategori. Som nævnt under metodekommentarerne ville en samlet oversigt/vurdering af samspillet mellem faktorer, f.eks. ved en udbygning af figuren s. 6 give et bedre overblik over, hvilke hovedproblemer, der skal adresseres og hvem, der har ansvaret.

Som i mange andre tværgående policyfelter er transparens, ansvarsplacering og kommunikation centrale for en sammenhængende implementering. Og det er da også her, at mange af de centrale problemer identificeres. Derfor ville en mere analytisk opsamling på, hvor der er vidensproblemer, hvor der er koordinationsproblemer og hvor der er ansvarsplaceringsudfordringer være velbegrundet og overbliksgivende for brugerne.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

*Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring

Bemærkninger på tværs af beretningerne:

De fire beretninger deler sig i to:

Klassiske forvaltningsrevisioner af

- Kulturministeriets forvaltning af arkæologiske undersøgelser 14/2017
- Statens ejerskabsudøvelse i selskaber med flere ejere 16/2017

Den første undersøgelse er en velmotiveret gennemgang af incitamentsstrukturer, budgetteringspraksis og kommunikation.

Den anden er i højere grad et 'hygiejnetjek' på governancepraksis i samspillet mellem statslige ejere og øvrige ejere. I en sådan analyse, kan formidlingen være en udfordring, fordi der ikke foreligger en problemhypotese. Derfor bliver det en meget deskriptiv gennemgang.

Mere komplekse er analyserne af :

- Myndighedernes brug af tolkebistand 12/2017 og
- Forløbet for flygtninge med traumer 6/2018.

For de to senest nævnte gælder det dels, at det reviderede område har generel politisk bevågenhed og dels at mange parter er involveret i feltet og i lovgivningens implementering.

I begge tilfælde er der tale om møjsommelig afrapportering og metodeovervejelser, hvilket er velanbragt, således at der er det bedste mulige grundlag at videreføre en debat på og at videreudvikle de institutionelle rammer for såvel tolkning som traumebehandling.

Det gælder samtidig, at begge beretningers tema involverer flere aktører og at det ikke mindst er ansvarsfordeling, samspil og kommunikation mellem disse og organisering i et løskoblet system, der kan skabe udfordringer. I lighed med tidligere år peger det på, at mange samfundsmæssige styringsproblematikker går på tværs af såvel ressorts som niveauer (stat, region, kommune, institution og til tider eksterne parter som fx asyloperatører og tolkebureauer). I tråd med tidligere års diskussioner, vil det være motiveret efterhånden at akkumulere erfaringer med beretninger og cases af denne art og udvikle prototyper for evaluering, ikke blot af de enkelte aktører, men af samspillet. Dette er en udfordring, da ansvaret konkret henføres til de institutionelle enkeltaktører. Samtidig er det en diskussion, der ikke forsvinder og som det derfor er relevant at holde levende.